

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Forord

Bonde, Lars Ole

Published in:
Musik i øjeblikket

Publication date:
2011

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Bonde, L. O. (2011). Forord. I L. Høy Laursen, & M. Blum Bertelsen (red.), *Musik i øjeblikket: en håndbog om musik i ældreplejen* (1 udg., s. 4-5). Unitas.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

FORORD v. professor Lars Ole Bonde, Ålborg Universitet

”Hvis minderne var stablet i en bunke på mit livs anhænger, var musikken snørerne der bandt det hele sammen og holdt det på plads.” Sådan beskriver den norske forfatter Karl-Ove Knausgaard sammenhængen mellem musik og erindring i bd. 4 af den selvbiografiske roman *Min Kamp*. Og selvom bogen handler om en 18årig ung mands liv og musik, kan den originale metafor udmærket gælde for mennesker i alle aldre.

Musikken kan nemlig påvirke os fysisk, psykisk, åndeligt og socialt – gennem hele livet

Ligesom sproget har semantisk mening, tillægger vi musikken mening – omend den ikke kan ’oversættes’ til noget sprogligt eksakt. Men vi kender alle til, at musikken taler til os – om sider af os selv, om eksistensen og dens vilkår, om alle mulige slags følelser. Måske fremkalder musikken billeder og hele historier på det indre biograflærred, men det kan også være intense farve- eller kropsoplevelser. Musikken kan opleves som en ven, man kan stole på.

Det særlige ved denne bog er, at den kombinerer teoretisk baggrundsviden med individuelle case-eksempler og praktiske manualer til gennemførelse af en lang række musikaktiviteter. Case-eksemplerne viser især, hvordan den enkelte beboer kan komme i møde med musikkens hjælp, mens manualerne giver helt praktiske anvisninger på gruppeaktiviteter. Men bogen viser også hvordan det individuelle og det sociale spiller sammen, så de fleste ældre kan få noget ud af begge aktivitetstyper.

Musikkens særlige evne til at vække, stimulere, spejle og regulere følelser er krumtappen, det hele drejer sig om. Vi kan genkende følelser og stemninger i musikken – også selv om den er ukendt for os. Vi kan spejle os i disse følelser og få bekræftet sider af os selv gennem dette – det er bl.a. derfor, det kan være forløsende at lytte til sørgelig musik. Men musikken kan ikke blot være et udtryk for kategoriale følelser (f.eks. sorg, vrede, glæde) og stemninger (f.eks. dramatisk, let, lyrisk). Nedenunder de specifikke følelser ligger det, som den berømte psykolog Daniel Stern (2010) kalder *vitalitetsformer*. Det handler ikke om hvilke følelser, der føles, eller hvorfor, men om *hvordan* følelser føles. Stern citerer filosofen Susanne K. Langer: ”Musikken lyder som følelser føles.” Så præcist kan det siges. På plejehjem er musikken således et middel til at stimulere oplevelsen af at være i live som menneske.

Bogen her bidrager til at omsætte denne viden til musikalsk praksis på plejehjemmet, og den fortæller plejepersonale, pårørende og frivillige, hvordan de – uden særlige musikalske forudsætninger – kan bidrage til at skabe en mere musisk hverdag.

Med andre ord: Spil, leg, syng med og dans – til det sidste!

Til litteraturlisten:

Bjørkvold, Jon Roar (1992) *Det musiske menneske. Barnet og sangen. Leg og læring gennem livets faser.* København: Hans Reitzel.

Hansen, Susanne B. (2011) Pilotprojekt om musikreminiscens, demens og agiteret adfærd. *Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 6:* 102-115. Aalborg: Musikterapiklinikken

Ridder, Hanne Mette & Hyldgaard, Aase (2011) Musikterapi og magtanvendelse i gerontopsykiatrien. Protokol til en undersøgelse. *Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 6:* 68-85. Aalborg: Musikterapiklinikken

Stern, Daniel (2010). *Vitalitetsformer.* København: Hans Reitzel.